

Lenga occitana e lenga catalana

Quand un Occitan legís pel promièr còp un texte catalan, es estonat de, ne comprene gaire-ben tot, mai que mai quand es acostumat à escriure l'occitan en grafia trobadorenca, coma ieu, e veí sul còp aquí la granda pròba d'aquela «germantat» establida subre tant d'autres caractèrs. El l'Occitan s'en va en Catalonha: e tan lèu arribat, es estonat de non pas comprene gaire-ben rés, aqueste còp, à sò que dízon lo monde à l'entorn d'el: pas una paraula, pas un son que pogue repelar sò que vezià dins los diaris de Barcelona... E óc, aquí la clau de l'enigma. «Sò que vezià!». (*El que veia.*)

Dins un texte escrit, òm se pòt arrestar, soscar, quand òm compren pas. Mai cosí faire per trencar la cadena parlada, isolar las paraulas? mai que mai quand òm a à faire amb un pòple d'oradors per ingèni, coma los Catalans, que parlan de presa, segurament e sens trastejar.

I a quicòm mai tan-ben: se las letras son gaire-ben las mèmas dins las dòas lengas dins una mèma paraula, representan pas gaire los mèmas sons; acò ten à sò que lo catalan a un sistèm fonic completament especial e qu'a pas rès de comun amb sos vezins: es à dire que los sons del catalan son diferents dels sons del lengadocian, gascon, castelhan (causa estranha, retípan fòrça los sons del portugués)! Una aurelha bronzina solament pels sons als quals es acostumada; pels autres, es sorda: cal una adaptacion fisica prou longa per arribar à perceure distinctament de sons que existan pas dins la lenga mairana. Fòra d'acò, i auria quicòm de plan important à faire: serià d'indicar dins un petit libre la diferèncas de prononciacion qu'i a entre dòas paraulas catalanas e occitanas, escritas de la mèma manhèra, o à quicòm proche. Dins una promièra partida, caldrià indicar las leis foneticas de las dòas lengas, mai que mai per las vocalas: la granda diferèncas, que nos rend lo catalan tan dificil à comprene, es qu'en occitan las vocalas son totjorn claras e tivadas, del tems qu'en catalan, lo son solament las vocalas tonicas; las sillabas atònas ténden à s'enfoncar e à dezaparèiser al profit de las sillabas tonicas. Pèi, dins una segonda partida, s'indicariàn les diferèncas morfológicas, e enfin, en darrièr lòc, un vocabulari metrià en fasa las principalas paraulas qu'an pas mèma racina dins las dòas lengas.

Per aprene e comprene lo catalan, es endispensable de pasar calque tems en Catalonha, e la setmana dels Corses de Vacansas de Ripoll i abastaria. Mai l'iniciacion teorica esclarirà tot, serà la clau necessaria de les dificultats. L'an que ven, aquel librot serà fait. Caldrià pas tan pauc que los Occitans ajen pòu de demandar explicacions als catalans: tot catalan es filòleg pr'amòr qu'à la pasion de sa lenga, e se fa un plaizer de n'explicar las dificultats amb'art, e siensa.

E d'aquela manhèra, los occitans, al cap d'una setmana, seràn estonats de comprene perfèctament los germans catalans que lo son vertadièrament: cal pas qu'un tot petit esfòrs per crebar l'unica paret de papièr que voldria arrestar lo vanc e l'afecte irrezistible que nos britan los uns cap als autres.

JOAN SÈGUY, licenciat de letras.

Capiscòl dels Estudiants Remondencs, de Toloza.

Clínica Dental

I. Dou Abadal

ODONTOLEG

Especialista en malalties de la boca i dents - Extraccions sense dolor - Aparells fixes amb or i platí - Vacunoteràpia - Incrustacions de porcellana. Esterilització absoluta

CONSULTA DIARIA

menys el dilluns

Matí de 9 a 1 Tarda de 4 a 7

Plaça del 27 de maig, 22, 2.^{on} - 2.^a

RIPOLL